

Nemški cesar na Dunaju.

Dunaj, 28. novembra. Cesar Viljem je bil danes z malim spremstvom za kratki čas na Dunaju, da se poslovi od mrliča, svojega zvestega prijatelja in zaveznika. Došel je ob 11. uri na severni kolodvor in je bil pričakovan na kolodvoru od cesarja Karla, nemškega poslanika grofa Wedela in vsega osebja nemškega poslanstva na najprisernejši način. Pozdrav med cesarjema na kolodvoru je bil izredno priščen. Cesar je s cesarjem Karlom dalje časa živahno govoril. Po sprejemu sta se cesarja peljala v avtomobilu v dvor; prebivalstvo ju je pozdravljalo z velikim veseljem. Na dvoru obiskal je cesar Viljem cesarico Cito v njenih dvoranah in se je podal potem v spremstvu cesarja Karla v dvorno župno cerkev, kjer je cesar Viljem ob krsti Franca Jožefa molil ter tam krasni venec iz belih orhidej z belim trakom s črkami „W. V.“ položil. Ob 9. uri zapustil je cesar Viljem Dunaj, zopet spremljan od cesarja Karla do kolodvora, kjer sta se vladarja prisrčno poslovila.

Bolgarski kralj na Dunaju.

K.-B. Dunaj, 28. novembra. (P. K.) Bolgarski kralj biva s prestolonaslednikom in princem Cirilom na Dunaju, da se udeleži pogreba. Kralj se je podal takoj po svojem prihodu v Schönbrunn, kjer je ob krsti pokojnega cesarja dalje časa molil. Kralj je obiskal potem cesarsko dvojico. Venec bolgarskega kralja je iz rož, ki jih je sam kralj v dvornih vrtilih v Sofiji porezal, izbral je najredkejše cvete. Trak venca nosi napis: „V zvestobi in hvaležnosti“.

Zadnja pot cesarja Franca Jožefa iz Schönbrunn na Dunaj.

Dunaj, 27. novembra. Danes ponoči se je pripeljalo truplo pokojnega cesarja Franca Jožefa iz Schönbrunn na dvorni grad na Dunaju. Zadnjikrat so pozdravljale ulice, po katerih je nekdanj vsak dan v lahmem diru vozila vsem Dunajčanom znana cesarska kočija, ljubljenega vladarja, ki se je vračal v grad svojih dedov k večnemu počitku.

Noč je bila mirna in tiha. Dež, ki je ves dan škropil, je ponehal in ogromne množice so se zbirale, da pozdravijo pokojnega cesarja. Ulice, po katerih se je pomikal spreved, so bile odete v bogat žalni kinč, zlasti dolga Mariahilferica se je odela v žalno obleko. Z vsake hiše plapolajo ogromne črne zastave, okna in balkoni so okinčani s črnimi preprogami, mnogi portali imajo črne zavese, v izložbah so izstavljene cesarjeve podobe, odane od zelenja in črno okrašene. Iz odprtih uličnih svetilk gorijo motni plameni. Zunanja vrata dvornega grada so zadržana z mogočno črno portijero, pred njimi so postavljeni visoki črni obeliski, iz katerih se dvigajo visoki plameni.

Že v prvih večernih urah je napravilo vojaštvo od Schönbrunn do dvornega grada

Slike iz življenja cesarja Franca Jožefa.

Kot cesar je bil nepozabljivi naš Franc Jožef nedosežen; pa tudi kot človek je zdrževal v svoji osebi vse one krasne lastnosti, ki jih tako redkokdaj v današnjih časih najdemo pri ljudeh tega ali onega stanu. Kdo bi vedel kaj slabega, kaj neprijetnega v človeški naturi tega vzornega moža, ki je nosil na svoji glavi eno najmogočnejših kron sveta? V sledečem hočemo podati nekaj zanimivih, resnih in šaljivih črtic iz cesarjevega življenja.

I. Življenske navade.

Redkokdaj je bilo eno življenje tako noseno od zvestega izpolnjevanja dolžnosti in veselja do dela, kakor življenje cesarja Franca Jožefa. Do smrti je tako rekoč ostal ob pi-

špalir, za katerim se je zbirala nepregledna množica. Na tisoče ljudi je pohitelo zlasti pred schönbrunski grad, za katerega zidovjem so se člani cesarske hiše poslavljali od svojega ljubljenega senjorja.

V lesku neštevilnih sveč in žarnic počiva cesarjevo truplo na mrtvaškem odru. Notranja krsta iz črnega baržuna, obrobjena z zlatimi bordurami, je položena v pompozno kovinsko rakev. Proti 10. uri se zberejo cesar in cesarica, člani cesarske hiše ter najvišji dvorni funkcionarji, ki bodo spremlili cesarja v dvorni grad, pred mrtvaškim odrom, dvorna duhovščina pa pristopi in blagoslovi mrliča.

Dvorni kanoniki in telesni slugi dvignejo krsto. Globoko ihtenje navzočih spremlja pokojnega cesarja, ko ga ponesejo ven iz sob, v katerih je preživel toliko desetletij v neumornem delu za blagor svoje države, iz grada, ki mu je bil domovje v srečnih in žalostnih dneh.

Najprej duhovščina s križem, za njo telesni slugi s krsto, ki jo obdaje osem mladih plemičev s svetilkami, za krsto najvišji dvorjanik knez Montenuovo, oba generalna adjutanta: grof Paar in Baron Bolfras, krilni pobočniki in drugi funkcionarji iz cesarjeve družine.

Pred portalom čaka mrtvaški voz. Ravno bije ura na grajskem stolpiču deset, ista ura, katere glas je naznanjal pred dolgimi desetletji malemu fanteku Francu Jožefu, da je treba opustiti igro v vrtu in se vrniti k učenju, ko zapušča spreved schönbrunski grad.

Na čelu jezditra dva dvorna hlevarja s svetilkami, njima sledi eskadron kavaljerije. Za vojaštvom vozi kočija z dvornimi slugi, nato dvorni komisar na črno odetem konju, zopet dva cesarska hlevarja s svetilkami, katerima sledijo 4 šestorovprežne dvorne žalne gala-kočije.

V prvi se vozijo krilni pobočniki, v drugi oba generalna adjutanta, v tretji oba najvišja cesarska komornika, v četrti najvišji dvorjanik knez Montenuovo. Tem kočijam sledi mrtvaški voz, pred katerim jezditra dva v črno odeta dvorjanika.

Mrtvaški voz je popolnoma zavrt v črmino, ob straneh gorijo svetilke. Vanj je vpreženih osem velikih vrancev. Na desni strani voza koraka osem gardistov trabantske telesne straže, 8 gardnih jezdecev in 6 telesnih lakajev s svetilkami, na levi strani osem kr. ogrskih telesnih gardistov, 8 gardnih jezdecev in 6 lakajev s svetilkami. Za mrtvaškim vozom jezdi 6 arsiernih gardistov in 6 ogrskih telesnih gardistov na črnih konjih. V dveh kočijah sledijo truplu svojega cesarskega gospoda njegovi telesni slugi. Spreved zaključuje eskadron konjenice.

V globoki ginjenosti pozdravlja množica ljubljenega cesarja na zadnji poti. Mračno odmeva v nočni tišini peket konjskih kopit... Čez Mariahilferico in Ring se je pomika spreved.

Proti 11. uri zaropotajo odsekano in zamolklo vojaški bobni v cesarskem gradu in

salmi mizi in izpolnjeval vladarske svoje dolžnosti. V svojem življenju je bil izredno enostaven in natančen. Tako si je tudi utrdil svoje truplo in dosegel vkljub napadam vseh mogočih boleznih patriarhalčno starost. Količkrat so se skrbni Dunajčani čudili, da se je cesar vkljub najhujšem mrazu v odprti kočiji od Schönbrunn na svojo dunajsko palačo vozil. Vprašali so večkrat, ali ni nikogar v najbližji cesarjevi okolici, ki bi vladarja svaril pred tako neprevidezjo; do 70. leta njegove starosti bi se tudi nikdo ne upal tega storiti; kajti cesar je bil izredno utrjen. Šele v zadnjih petih letih je postal cesar previdnejši, to pa zlasti na prošnjo svojih zdravnikov. Krasni dokaz svoje utrjenosti je podal cesar na svojem potovanju v Bosno l. 1910. Velike težave tega potovanja pri njemu niso pustile skoraj nobenega sledu. Še po svojem prvem obisku ranjencev v Augartenu dne 19. septembra 1914 šel je v mrzlem deževju skozi

skozi velika zunanja vrata se približa mrtvaški voz takozvanemu veleposlaniškemu stopnišču. Najvišji dvorni funkcionarji, gardni kapitani, ogrski dvorni maršal, cesarski komorniki in duhovščina pričakujejo tu svojega gospoda ter ga spremito v črno drapirano dvorno cerkev.

Nepopisno tuborna milina „Misera“, ki so ga zapeli dvorni pevci, je spremlila mrlič v cerkev.

Tam so dvignili lakaji krsto na mrtvaški oder, duhovščina jo je še enkrat blagoslovila in spremstvo je zapustilo cerkev in grad. Proti pol 12. uri so se cerkvena vrata zaprla v nočni tišini odmevajo koraki vojaških straž...

Tako je bil naš ljubljeni Franc Jožef na Dunaju pokopan. Pogreb sam se je vršil v četrtek 30. junija; o njem bodemo šele v prihodnji številki poročali.

Cesar Karl I.

Po tako nepričakovani smrti ljubljenega našega očeta in vladarja Franca Jožefa I. prevzel je dosedanji nadvojvoda Karl Franc Jožef avstro-ogrski prestol kot cesar Karl I. Mladi naš vladar je od vseh narodov te monarhije z velikim navdušenjem pozdravljen in vse mu hoče s prav avstrijsko udanostjo dokazati, da ve ceniti veliko, težavno njegovo nalogo. Karl I. je prevzel dedščino starosti vseh vladarjev velikega pokojnika Franca Jožefa. Prevzel je to dedščino sredi v vojni, kakor jo svet doslej ni videl in ni razumel.

Kaiser Karl von Oesterreich.

In izvršil bode to dedščino z enerzijsko mladostjo, ki je postala v tej vojni jeklena in katere zmagovito navdušenje ne more ničesar za-

park in le nevoljno je dovolil, da so mu ogrožili plašč. Bil je mož-vojak!

II. En dan iz cesarjevega življenja.

Cesar je vstajal jako rano. Dan je pričel zanj že ob 4. uri zjutraj, pozimi pol ure, v zadnjih letih pa eno uro pozneje. Pol ure potem, ko je cesar vstal, vzel je prvi zajutrk, ki je obstal iz čaše kave in „kifelcev“; kar je pričela vojska, imel je namesto tega pečiva beli, za starega vladarja posebno pečeni kruh. Potem je bival cesar okoli ene ure dolgo ob pisalni mizi. Točno ob 1/7. uri zjutraj je nastopil svoj jutranji izprehod. Ob 1/8. uri bil je cesar zopet v svoji delavni sobi. Medtem je že prišla pošta, ki je cesar večinoma sam odprl in pričel delati. Ob 9. uri je vzel drugi zajutrk, ki je obstojal iz čaše juhe in nekaj mesa. Ako niso bile avdijence, ostal je cesar potem do kosila v svoji delavni sobi.

ko ni mraza, na suhi podlagi na prostem v tankih plasteh. Mokroto tudi zmanjšaš, če postaviš v klet posode, ki so napoljene do 1/3 njih visokosti z neugašenim apnom. Okrog te posode nasipaj mokrotnega krompirja.

Ako imaš manj krompirja, oglej si ga vsakih 8 dni in odberi z roko vse bolane in sumljive gomolje.

10. Ako imaš le 1 do 2 metrska stota krompirja, shranjuj ga v zabojih, ki slonijo na opeki. Deske zabojev se ne smejo stisniti, ampak naj imajo špranje. Prav pripraven je 2 metra visok zaboj, ki je tako urejen, da leži krompir na položni podlagi. Za odzemanje krompirja se nahaja nad dnom zaboja odprtina, katero zapiramo z zapohom. Ker vsak dan jemljemo krompir, gane se dan za dnevom ves krompir, se redno prezračiti in porabimo starejše plasti krompirja prej nego svežje.

Izkaz

doslej došlih daril za uredničenje spomenika padlim vojakom v Ptuj:

Okrajni odbor ptujski	K 2000—
Grašček Quido v. Pongratz	K 1000—
Župnijski urad v Sv. Marjeti	K 5—
„ „ v Zavrču	K 20—
„ „ Sv. Andrej sl. g.	K 20—
Šolsko vodstvo Sv. Barbara v H.	K 22:14
„ „ Sv. Lovrenc dr. p.	K 5:13
Občina Pacinje	K 30—

Skupna svota daril K 3102'27

V zmislu plemenitega namena in dolžnosti hvaležnosti napram našim junakom se prosí nadaljna darila!

Dr. Zimmermann.

Dr. Zimmermann

Za naslednika državnega tajnika v zunanji službi na Nemškem Jagowa bil je imenovan dosedanji podtajnik dr. Zimmermann.

Jagow.

G. v. Jagow

Nemški državni tajnik v zunanji službi Gottlieb von Jagow je glasom časniskih poročil odstopil. Prinašamo sliko tega veleza-sluznega uradnika.

Razno.

Priloga. Današnji številki „Štajerca“ smo dodali 4 strani priloge, tako da šteje skupno 12 strani. Vkljub temu smo morali še mnogo važnega gradiva izpustiti; objavi ga bomo, kolikor mogoče, v prihodnjih številkah.

Kranjski infanterijski regiment št. 17 je doživel visoko odlikovanje. Cesar je namreč izdal sledeče povelje na armado in mornarico: — „Zelim, da pripada Moj Mi po milosti božji dani prvorojeni sin odslej Moji vrli junški vojni sili in ga imenujem za obersta — imejitelja Mojega regimenta št. 17, ki se mora odslej imenovati „regiment Kronprinz“. Dunaj, 24. novembra 1916. Karl I. r. — Čestitam vrlim kranjskim „Janežem“, ki so bili vedno hrabri vojaki, prav prisrčno k temu visokemu odlikovanju!

Umril je nepričakovane hitre smrti gosp. Blaž Kosel, gostilničar in hišni posestnik v Mariboru. Pokojnik je bil preje hišni posestnik in krčmar v Ptuju, Allerheiligengasse. Spadal je med najboljše ptujske meščane in bil pri mestnem ter kmetskem prebivalstvu splošno spoštovan. Izborni gospodar, možnačaj, kakor so v današnjih časih prav redki, bil je pokojni Kosel. Kdor ga je poznal, je moral tega resničnega in skozinskož poštenega moža rad imeti. Pridno je pokojnik deloval tudi pri prostovoljnih gasilcih; nikdar se ni vstrašil dela, kadar je bilo treba bližnjemu pomagati. V političnem oziru je bil tudi vedno zvest naš somišljenik in prijatelj. Zanimivo je, da je bil pred več kot 15 leti v njegovi ptujski gostilni naš list „Štajerc“ ustanovljen. Pokojnika so prepeljali v Ptuj, kjer je bil poleg svoje žene v lastnem grobu pokopan. Odkrito žalujemo za tem vrlim možem in izražamo težko prizadeti družini svoje prisrčno sožalje. Lahka mu bodi zemljica!

Umril je v Ljutomeru v najboljši starosti po daljši bolezni splošno priljubljeni trgovec gospod Maks Höningmann. Pokojnik je pripadal splošno spoštovani meščanski družini. Bil je mnogo let član občinskega zastopa in županov namestnik, v kateri častni službi je nesebično in vzorno deloval. Bil je zvesto naprednega mišljenja in zato se ga bodemo vedno radi spominjali. Lahka mu zemljica!

Dunajska občina je ob priliki spremembe na našem prestolu ednoglasno sklenila: 1. da pusti izdelati vdanostno medajlo s sliko cesarja Karla in cesarice Cite; 2. da pusti izdelovati relief ali sliko, ki bode kazala poklonitev dunajskega občinskega zastopa pred cesarjem Karlom I.; 3. da podeli 200.000 K za vsled vojne v bedo prišle obrtnike, njih vdove in sirote; 4. da podeli 1.000.000 kron za uredničenje bolnišnice proti jetiki; 5. da izda spominsko knjižico na cesarja Franca Jožefa I. za šolsko mladino; 6. da imenuje vojni dom („Kriegerheimstätte“) št. I. odslej „Kaiser-Karl-Kriegerheimstätte Aspern“. Konečno se je še dunajskemu županu naročilo, da naj stopi zaradi stavbe spomenika za pokojnega cesarja v zvezo z avstrijsko vlado.

V Szegedinu so sklenili mestni zastopniki, da zgradijo pokojnemu cesarju spomenik.

Najstarejši vladar v Evropi je bil doslej pokojni naš cesar Franc Jožef I. Zdaj zavzema mesto najstarejšega vladarja l. 1840 rojeni knez Lichtenstein. Drugi najstarejši vladar je l. 1841 rojeni črnogorski kralj Nikita, katerega krona pa visi zdaj nekje v oblakih. Tretji najstarejši vladar je l. 1844 rojeni srbski kralj Peter, ki se mu enako godi kakor njegovemu prijatelju Nikiti. Četrtri izmed najstarejšimi vladarji pa je leta 1844 rojeni turški sultan Mehmed.

Goska za 210 kron. V Berlinu so te dni za 12 1/2 kilograma težko gos izkupili za 210 kron našega denarja. Pač dragocena pečenka!

Izumitelj strojne puške, tega grozovitega moralnega orožja, ki je ravno v sedanji vojni vso svojo grozovitost izkazalo, angleški inženir sir Hiram Maxim je dne 24. novembra umrl. Postal je 76 let star. Koliko mladih bitij pa je našlo prerano smrt vsled njegove iznajdbe!

Tatvina. Služkinji Ana in Lucija Hafner iz Libelč na Koroškem ste svojemu gospodarju trgovcu Dreyhorstu v Trbižu iz skladišča mnogo blaga pokradli; tudi ste našuntali nekega učenca k tatvini. Ukradeno blago, obstoječe iz sira, sveč, moke, mila itd., ste deloma v Libelče pošiljali, deloma pa za

poznejše čase shranjevali. Ana Hafner pa je imela ljubčeka v vojni. Temu je mnogo ukradenega blaga pošiljala. Ker pa je bila v istega vojaka tudi neka druga dekla zaljubljena, je ta iz ljubosumnosti Ano Hafner zaradi tatvine naznanila. Tako so prišli njej in njeni sestri na sled ter so ji izročili sodnji.

Velika tatvina. V velegostilni M o s s e r t Beljaku je bilo v zadnjem času potnikom za 421 kron obleke in perila pokradeno. Naposled so zasačili tata v osebi 27-letnega Franca K a l t z Spittala. Nekaj ukradenih stvari so še pri njemu našli.

V Pragi razmišljujejo mestni očetje o tem, da bi prekrstili enega mestnih trgov na ime pokojnega cesarja Franca Jožefa. Baje se bode določilo zato trg sv. Vaclava, ki je eden najlepših trgov na svetu in ki je bil tudi pozorišče vseh češko-narodnih priredb.

Zaplemba premoženja veleizdajalcev na Kranjskem. Uradni list v Gradcu poroča: C. k. deželna kot kazenska sodnja v Gradcu dovoljuje na predlog c. k. državnega pravdnstva zaplembo v Avstriji se nahajajočega premakljivega premoženja obdolženecv zločina proti vojni sili države po § 327 v. k. z. in zločina veleizdaje po § 58 e. d. z.: 1. Viktorja Deisinger, rojenega 1883. leta v Škofji Loki, bivšega bančnega uradnika v Ljubljani; 2. Franca Gorec, rojenega 1894. leta v Veliki Loki, bivšega trgovskega učenca v Ljubljani; 3. Avgusta Jenko, rojenega 1894. leta v Ljubljani, bivšega visokošola v Ljubljani; 4. Franca Radešček, rojenega 1886. leta v Šent Petru pri Novem mestu, bivšega zavarovalnega uradnika v Ljubljani.

Vlomi. Doslej neznanji tatovi so vlomili v ptujsko proštnjo in pokradli precejšnjo množino koruze. — V nabiralnik mestne farnе cerkve v Ptuju je bilo v zadnjem času štirikrat vlomljeno in pri temu precej denarja pokradeno.

Prodaja življenskih sredstev v Ptuju. Da se nastavljanje kupcev pri prodajalnah in z njim zvezano potratenje časa prepreči, sklenili so merodajni činitelji sledeče: Za prebivalstvo po deželi v ptujskem okraju se bode živila v prodajalnah v Ptuju oddajalo le vsako sredo, vsak petek in vsako nedeljo, torej na dnevih, na katerih pridejo deželani itak v mesto. Ostali dnevi so določeni za mestno prebivalstvo. Oddati se bode zamoglo seveda vedno le toliko blaga, kolikor ga je ravno na razpolago. Kakor rečeno, velja ta določba le za ptujski sodnijski okraj. Upamo, da bode s tem neprijetno drenanje ob prodajalnah ponehalo. Ljudje naj se navadijo reda in naj ne bodejo tako razburjeni. Kar je mogoče, se itak stori, da se potrebščine na živilih preskrbi!

Okrajni zastop ptujski.

V zmislu naročila deželnega odbora štajerskega in sporazumno s c. k. okrajnim glavarstvom v Ptuju se hoče tudi naš okraj z vsemi sredstvi in vsem domoljubjem udeležiti velikega dela za

5. vojno posojilo.

V ta namen sklicuje podpisani za torek dne 5. decembra ob 9. uri dopoldne

sejo občinskih predstojnikov,

na kateri se bode razgovarjalo stvarno o potrebi, namenu in izvršitvi vojnega posojila. Na to sejo so povabljeni gg. občinski predstojniki, o katerih se zanesljivo pričakuje, da pridejo. Obenem pa naj pripeljejo seboj zapupnike, zlasti gg. župnike, odbornike, obč. tajnike itd.

Ob 11. uri istega dne pa se vrši potem plenarno zborovanje okrajnega zastopa, na katerega se vse člane okrajnega zastopa uljudno vabi.

V Ptuju, 30. novembra 1916.

Za okrajni odbor:

Jos. Ornic l. r.

načelnik.

Vinogradništvo v Halozah.

Vojska je začela v svojem učinku tudi minjati vinogradništvo. V prvi dobi vojske vinogradarji imeli občutek, kakor da smetajo. Kaj je vinogradništvo? Postranski cvet, sarijозна kultura. Vsaka reč se je podra- le vino je imelo dolgo časa svojo nor- no ceno. Sedaj pa ponuja kupec za kup- na višjo ceno, tako, da je poskočila cena skemu moštu in vinu v najkrajšem času K 20 vin. do 3 K za liter.

Kako jasno se je zopet enkrat pokazalo, ne določa cen pridelovalec, ampak so kupci kupci oni element, ki dela cene.

Praktično dobre posledice tega pa so kaj, da morejo sedaj oni vinogradarji, ki bili že 30 do 40 let zadolženi in so čisto kaj zmogli obresti, odplačali bodisi del, ali vse vknjižene dolgove — seveda če so tudi imeli le količkaj brati.

Kakor je znano, se letos ni posebno dosti igralo.

Oidij (plesen) v suhem mesecu avgustu deževje v drugi polovici meseca septembra pokončal v mnogih vinogradih tri četrtine letelka. Dobro oskrbovani in celo zdravi, ali vinogradi so dali le polovico navadne rabe. Bilo je mnogo lupin ali malo mošta.

Kakovost vinskega mošta je v splošnem bra, v nekaterih mestih celo prav dobra. Bili smo celo vinski mošt tramina in riz- ga z 29 do 37% sladkorja po klosterneu- rski tehtnici. Žalibože se je pridelalo ta- ga mošta le nekaj polovnjakov, kajti na- ljni dež meseca oktobra je zopet izpral gode, tako, da je imel konečno čisti rizling se 17 do 18 stopinj. Izginila ni konečno množina, vinski mošt je bil oškodovan tudi svoji kakovosti.

Plesen je napravila letos, kar sem že prej omenil, večjo škodo kakor strupena rosa ali kronospora. Čim večja je bila vročina in suša, tem bolj se je pojavila plesen.

Z uspehom smo se je ubranili in sicer povsod tam, kjer so vinogradarji pravo- smo, to se pravi, ko so se malo pokazali taki oidija, ali je plesen napadla še komaj posamezne jagode, takoj vse grozdje napropili z apnenim beležem. Da se je belež prijel jagod, in tekočina ni odkapljala raz grozdja, so vinogradarji primešali beležu bo- si 1/2—1% dendrina (karbolineja za sadna dre- esa) ali ravnotoliko raztopljenega lima. Taka tekočina se dobro oprime jagodja, izborno uraje grozdje proti nadaljnjemu napadu po- esnobi in ozdravi napadeno jagodje.

Nadaljno sredstvo proti plesni je pe- rid z apnom kot 2%-na raztopina (zmerjena areometrom).

Dr. Bernardzky iz Budimpešta je izve- l s perocidom sistematične poskuse, in ko- kor sem jih videl sam, s popolnim uspehom. otovo bo o tem spisal za javnost obširne zprave.

Kakor je videti, učinkuje tudi Bosna-pasta zvezi z apnom proti oidiju (1% raztopina). Šas 3 orale velik vinograd za nasadom ma- ga rizlinga je vsako leto v kljub marljivemu preplanju napadla plesnoba — letos pa ne. abrali smo letos v tem nasadu 28 polov- jakov rizlinga z 19 do 21% sladkorja. šropili smo le z mesjo Bosna-paste in neko- ko apna.

Menda je v prejšnjih deloma proti ples- nobi nekoliko učinkovala zmes bakrene galice in apna zlasti tam, kjer so škropili 6 do 8 krat, tako, da so vinogradi izgledali, kakor bi jih brevlekel z belo-modro barvo. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je primešal viničar in inograda zmesi modre galice in apna vedno nekoliko več apna, kakor bi trebalo.

Moje prepričanje do danes pa je, da ne moremo tam, kjer se nahajajo nekaka speci- čna gnezda plesni, tudi z osemkratnim zve- planjem s pristinim Ventilato-zveplom oidija treteti popolnoma, ampak le deloma.

Bilo bi več kakor prijetno, če bi lahko naturalni plesen ob enem s strupeno roso le z mo tekočino za škropljenje. Zveplanja se prav rad izogne vsak delavec.

Za leto 1917 trebamo toraj perocida,

Bosna-paste in če je le količkaj mogoče, tudi bakrene galice. Kdo bo nam nabavil teh sredstev za zalogo za leto 1917? Ali si jih je mogoče merodajna oblast že zagotovila! Sicer bi vinogradništvo v svoji sedajni kul- tivirani obliki sčasoma izginilo. Franc Rudl.

O tistih, ki delajo v vojni dobiček.

Dunajska „Reichspost“, ki nam v političnem oziru vsled svojega klerikalnega mišljenja gotovo ne stoji blizu, ki je pa na vsak način najpomembnejše glasilo avstrijskih katoličanov, objavlja v svoji 540. številki za- nimivi članek pod naslovom „Die Nutz- nießer des Krieges“. Temu članku hočemo v poduk prebivalstva posneti sledeče točke:

Najmogočnejši gospodarski zavodi so banka. Dunajske velebanke razpolagale so začetkom vojne s skupnim premoženjem (ak- cijski kapital in rezervni skladi) nad 1200 milijonov kron; razpolagajo vsled svoje ude- ležbe na industrijskih in trgovinskih podjetjih in svojega odločilnega vpliva sploh s svoto okoli 7 milijard; indirektno zapovedujejo v gotovem oziru čez vsa gospodarska življenje Cislajtanije. Te banke niso nikdar boljših „kšeftov“ delale, kakor od začetka vojne sem, oziroma si niso pustile svoje „kšefte“ nikdar bolje plačati. V upravnem letu 1915 dosegla je po njih lastnih oficijelnih navedbah kre- ditni zavod pri 19:89 milijonih kron čistega dobička (brez prepisa) 10% dividendo, Union- banka pri 6:4 milijonih 7:5%, Prometna ban- ka pri 4:42 milijonih 6:43%, Eskomptna druž- ba 13:5 milijonih 11%; Bančno društvo pri 12:56 milijonih 7%, Zemljiško-kreditni zavod pri 14:8 milijonih 20%, „Merkur“-družba pri 4:95 milijonih 7%, Splošna depozitna banka pri 4:82 milijonih 8:50%, Deželna banka pri 14:35 milijonih 6%, Anglo-avstrijska banka pri 15 milijonih čistega dobička 8:4% divi- dende. To so oficijelni dobički bank v ofici- jelnih, v pomirjenje občinstva in v najboljše varstvo napram davčni oblasti umetno se- stavljenih, v številkah dobička in dividend kolikor mogoče nizko držanih bilancah. Res- nični dobički so mnogo, mnogo višji. Ti ofici- jelni dobički so ostali, ko se je popreje prav izredno, visokost let miru mnogo prisegajoče rezerviranje (dodatki k rezervnemu skladu, prevlečki za bodočnost, odpisi, izredno raču- nanje stroškov in tatiem) izvršilo. Razven oficijelnih rezervnih skladov pa imajo banke še tihe, tajne dispozicijske sklade. Iz mnogo znakov je razvidno, da so ravno ti tajni skladi pri določitvi dobička prav posebno založeni. Ali pravi, glavni dobički bank ležijo, kje drugod. Ležijo namreč v dejstvu, da je veliki del efektivnih papirjev, ki polnijo portefejl bank, da so akcijski deleži bank na v vojni jako „dobičkanosno“ delu- jočih industrijskih in trgovinskih podjetjih v njih kurzni vrednosti mnogokrat za 50, 100, 150% narastli. To pomeni naraščanje bančnega premoženja (virtuelno) mnogokrat pa še več. Taka visoka konjunktura ima zopet učinek, da banke pri pomnožitvi svojega akcijskega ka- pitala, kakor jo danes denarni zavodi veči- noma izvršijo, pri izdajanju novih akcijskih iz- redno agio-dobičke (dobiček iz razlike med nominalno in prodajalno vrednostjo) izsiliti. Kreditni zavod je n. p. povišal svoj akcijski kapital za 20 milijonov kron. Pridobil je vsled borznega kurza akcijski 659 pri 320 kron no- minalne vrednosti, gladko 15 milijonov, je dobil torej skupno namesto 20 milijonov 35 milijonov kron; lastniki starih akcijskih, predvsem hiša Rotschild, pridobili so s sprejetjem dela novih akcijskih po stavku od 575 kron brez truda, brez vsacega dela, okroglo 5 milijonov kron. Anglo-banka dosegla je pri svojem povišanju akcijskega kapitala za 30 milijonov kron okroglo 20 milijonov agio-dobička. Podobne so operacije in ribištvo pri drugih bančnih zavodih.

Še večji kakor dobički dunajskih so oni budimpeštovskih velikih bank. Zlasti vsled njih velike udeležbe, oz. njih obvladanja in izrab-

ljanja trgovine z živlenskimi sredstvi. One so glavni zagovorniki in glavni izkoriščevalci gospodarske samostojnosti Ogrske v okvirju monarhije. Kot take pridobivajo orjaške do- bičke — na troške splošnosti. Neki liberalni list je pisal o ogrskih velebankah tako-le: „Od dneva, ko so ogrske velebanke od grofa Tisze dobile pravico za velenakup življskih sredstev, datira velika draginja, vsi- ljenje dobičkalačnih prekupcev v snu drugače zaprto domeno in divergenco najvišjih cen od Dunaja v Budimpešto... Velike ogrske banke zadene polna mera težke krivde na podražanju življskih sredstev... Ogrske ve- lebanke predstavljajo novi fevdalizem na Ogr- skem, fevdalizem denarja; pri njih orjaških zaslužkih jih ljudski zastopniki ne motijo... Kaj je morala ogrska kreditna banka, pri kateri se stekajo niti velike trgovine z živ- ljenskimi sredstvi in ki je ob enem velika za- ščitnica Manfreda Weis, najbogatejšega moža na Ogrskem, v vojni zaslužiti? Vešči možje trdijo, da sega resnični dobiček od akcijskega dobička do 80 milijonov kron.“

* * *

Izredno visoki so tudi vojni dobički naj- večjih panog v svojem delovanju od bank od- visne veleindustrije. Češka petrolejska rafine- rija dosegla je čistega dobička od 137% skup- nega akcijskega kapitala; porabila je pač veliki del za rezerve. Gališka karpatska pe- trolejska družba desegla je čistega dobička od 40% svojega akcijskega kapitala od 18 milijonov kron; Nafta-družba „Galicija“ raz- delila je po velikih rezerviranjih za l. 1915/16 24% dividende. Glavni vodja te družbe, gos- pod pl. Ofenheim, je s povišanjem akcijskih „Ga- licije“ na borzi svoje premoženje za 15 do 20 milijonov kron povečal. Akcijska družba za petrolej David Fonto dosegla je pri ak- cijskem kapitalu 16 milijonov kron skoraj 73% čistega dobička. — „Krasni“ so vojni dobički v industriji usnja vsled draginje su- rovin ter vsled izrabe monopola usnjarskih fabrik. Gre se tukaj mnogokrat za zasebna podjetja, katerih bilance so javnosti skrite; ali številke redkih „javnih“ podjetij govore jasni jezik. Združene usnjarske fabrike Flesch, Gerlach, Moritz i. dr. razdelile so za 1915 dividendo 30% in so dosegle pri povečanju svojega akcijskega kapitala za 2:2 milijonov nominalne okroglo 4 milijone agio-dobička. Ogrska usnjarska centrala dosegla je 92% no- obrestovanje svojega akcijskega kapitala. Us- njarska fabrika Bergmann, sin & comp. do- segla je za 1915 čistega dobička 85% od ak- cijskega kapitala. — Izredne dobičke zasigu- rila si je v vojni tudi velika tekstilna indu- strija. „Leto 1915 bilo je za tekstilno indu- strijo, za bombaž, volno, platno višek visoke konjunktura. Zlasti v prvi polovici leta bo- gato dosegljive zaloge na surovinah bile so hitro izdelane, izdelovanje povišano. Nekateri tekstilne firme so v svojih že naprej za vo- jaške potrebščine urejenih obratih le v tem letu mnogo milijonov zaslužile. Drugi fabri- kanti in trgovci so držali razprodajo dolgo nazaj in so znali najvišje cene polno izkori- stiti, ki so se tekem časa pojavile“; tako je pisalo pred kratkim dunajsko glavno gla- silo borznega liberalizma: Isti list piše glede drugih industrijskih panog: „Tudi take fab- rike, ki prav nič za vojno ne delujejo, veči- noma branše za luksus, industrija stekla in porcelana in mnogo drugih imajo mnogo večje dobičke in bistveno boljše izgleda za proiz- vajanje kakor kdaj preje.“ (Dalje prihodnjice.)

Kava 50% ceneja!

Ameriška štedilna kava, lepo dišeča, izdatna in štedljiva, 5 kg vreča za poskušnjo s potrebnim sladkorjem vred le K 26.—. Po povzetju pošilja A. Schapira izvoz kave Galanta 490, Ogrsko.

Zuchtkälber

Jeden

Dienstag und Freitag

werden im städtischen Schlachthause in **Pettau** ohne jeden Preisauflschlag

Zuchtkälber

(Stier- und Kuhkälber)

der Pinzgauer Rasse an bäuerliche Besitzer gegen Bezahlung abgegeben.

Bezirksausschuß Pettau

am 20. November 1916.

Der Obmann:

Jos. Ornig e. h.

375

Plemska teleta

Vsak

torek in petek

se v mestni klalnici v **Ptuju** brez vsacega povišanja cene

plemska teleta

(bikeci in teleta)

pingavskega plemena kmetskim posestnikom proti plačilu oddajajo.

Okrajni odbor ptujski

dne 20. novembra 1916.

Načelnik:

Jos. Ornig l. r.

Ura na napestnik z varstvom za steklo

K
6'—

K
12'—

Ura na zapestnik z usnjatim jermenom, velika oblika K 6'—, radij K 10'—, mali format K 10'—, 12'—, radij 15'—, 18'—, S precizijem anker-kolesjem K 24'—, Znamka Cyma K 30'—, Omega 50'—, radij K 10'— več, z varstvom za steklo K 2'— več. — Vojna ura z dobrim anker-kolesjem K 6'—, la kakovost K 10'—, pravo srebro K 20'—, — zepne ure-budilnice K 24'—, radij K 32'—, — Primerni usnjati napestnik K 2'— posebej. Vojna budilnica, zamikana, 20 cm visoka K 8'—, 3 leta garancije. Razpošiljatev le po vposlanju svote z 1 K za zavoj in porto franco po vsej Avstro-Ogrski in na bojišča po prvi zalogi **Max Böhnel** vojnih ur

Danaj IV., Margaretenstrasse 27/51. 287

Originalni fabrični cenik zastoj.

Deželno mesto za Štajersko

pod Najvišjim protektoratom Njegovega ces. in kr. apostolskega Veličanstva stoječega c. kr. avstr. vojaškega sklada za vdove in sirote (oddelek za vojno zavarovanje) v od c. k. namestnije na razpolago danem uradnem lokalu 472

Gradec, Franzensplatz 2 posreduje naznanilo k podpisovanju za

V. vojno posojilo

med podpisovateljem in po njegovi želji izbranim mestom za podpisovanje ter prosi trgovce, industrijce, zasebnike in uradnike, advokate, notarje, jerober, kuratorje, družbe, društva, zadruga, sklade itd., da se naj zaradi malega bančnega dobička v interesu naših domačih vdov in sirot tega posredovanja prijazno udeležujejo.

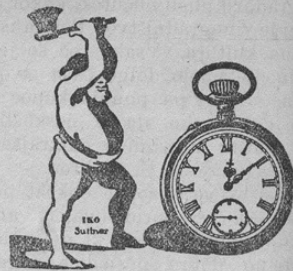
100 litrov domače pijače

osvežujoče, slastne in zelo gaseče si lahko vsado sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muskatni brusovec, poprovi metovec, pomarančev, prvenčev, višnjevec, Neuspeh izključen. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 850 franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd., neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova delazmožnost nič ne trpi. 433

Jan. Grolich, Engel-Drogerie Brno 636, Moravsko.

Neuničljivo

je kolesje! Suttnerjevih ur, kajti sestavljeno je le iz najboljših materiala najskrbneje. Dobra Suttnerjeva ura traja pri večšem ravnanju z njo dalje nego tri navidezno „cene“ bazarske ure. Stev. 1316. Lepa ura na pendelj . . . . . K 10'—
1325. Ura na pendelj, gre 14 dni . . . . . 20'—
1360. Lepa stenska ura . . . . . 4'—
1376. Fina ura kukavica . . . . . 15'—
1203. Dobra ura-budilnica . . . . . 3'—
1204. Ura-budilnica s kazalcem za datum . . . . . 5'—
1216. Fina ura budilnica . . . . . 7'—
410. Roskopf-želma ura, nikel . . . . . 4'—
513. Tula-nikel-ura, dvojni mantelj . . . . . 9'—
1512. „Zenith“-nikel-ura, 15 rubisov . . . . . 28'—
781. Srebrna Tula-ura, dvojni mantelj . . . . . 21'—
1546. Usnjati zapestnik s srebrno uro . . . . . 17'—
916. Srebrna verižica, masivna . . . . . 3'—
989. Srebrni privesek, masiven . . . . . 1'—
1022. Srebrni rožni venec . . . . . 5'—
114. Duple zlata vratna verižica . . . . . 5'—
463. Duple zlati križec . . . . . 1'—
212. Srebrni prstan z lepim kamenjem . . . . . 1'—

Razpošiljatev po povzetju ali naprej-pošiljati denarja. Za kratke ne dopade, denar nazaj.

Tisoče ure za gospode in dame, verižic, prstanov, predmetov za kinč iz zlata in srebra dobite v bogato ilustriranim krasnem ceniku, ki se pošilja zastoj in franco, kršćanske svetovne razpošiljalnice 350

H. Suttner samo v **Ljubljani** 701.

Firma ni ma nobene filijalke. — Lastina fabrika ur v Švid. Svetovno znana vsled dobave najnatančnejših ur.

Obstessig (sadni jesih)

kupimo 477

ponudbe pismeno ali ustmeno v naši trgovini

Brüder Slawitsch, Pettau

Mestna branilnica v Ptujju

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.

Stole (Zimmersessel)

po 4'—, 5'—, 6'— kron se dobijo v zalogi

SLAWITSCH & HELLER

trgovina v Ptujju.

V 536/16
3

V imenu Njegovoga Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ptujju odd. V o obtožbi opravitelja državnega pravdnštva histolitsch zoper Marjeto Bezjak, 62 let ar. r. k. vdovljeno posestnico v Stojncih, roljjo prestopka po § 18 ces. odredbe z dne . avgusta 1916, št. 261, drž. zak. v nav- nosti opravitelja državnega pravdnštva in ed neprihoda obtoženke Marjete Bezjak po nes dognani glavni razpravi po predlogu tožitelja razsodila tako:

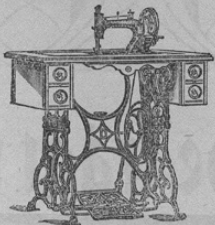
Obtožena Marjeta Bezjak je kriva, da je eseca oktobra 1916 v Stojncih izrabljaje po njnem stanju povzročene izvanredne razmere utevala za en par kokoši, torej za neobhodno trebne reči očitno pretirano ceno po 20 ron; zagrešila se je s tem prestopok po § 18, s. odredbe z dne 21. avgusta 1916, št. 261 z. zak. in se obsodi v kazen deset (10) dni zpora in v denarno kazen dvesto (200) kron, slučaja neiztirljivosti na 14 dni zopora in § 389 k. p. r. v povračilo stroškov kaznega postopanja in izvržbe.

V smislu § 23 cesarske odredbe z dne . avgusta 1916, št. 261 drž. zak. je enkrat javiti razsodbo v listih „Štajerc“ in v „Slo- mskem gospodarju“ na stroške Marjete Bezjak.

C. k. okrajna sodnija v Ptujju odd. 5. dne 7. novembra 1916.

ranz m. p. Dr. Mally m. p.

Brata Slawitsch v Ptujju

Florianiplatz in Ungartorgasse
priporoča izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:
Singer A ročna mašina K 70—
Singer A . . . . . K 70— 80—
Dürkopp-Singer . K 90— 100—
Dürkopp-Ringschiff za ši- vil e . . . . . K 150—
Dürkopp-Zentralbobbin za šivile . . . . . K 160—
Dürkopp-Ringschiff za krojače . . . . . K 180—
Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstättung . . . . . K 180—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje . . . . . K 160—
Minerva A . . . . . K 140—
Minerva C za krojače in čevljarje . . . . . K 180—
Howe C za krojače in čevljarje . . . . . K 100—
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje kakor povsod. — Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistim znana, kateri imajo mašine od nas.
Cenik brezplačno. 408

Meščanska parna žaga.
Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klavnice in piinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.
Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptujju.
Čas za kopanje: ob delavnih od 12 ure do 2 ure popoldne (biagajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12 ure dopoldne
1 kopelj z vročim zrakom, boro ali „Brausebad“ z rjubo K — 70

Proti slepariji

ki so si jo nekateri liferanti celo pri vojaških dobavah dovolili, so nastopile oblasti z vsjo strogostjo. Proti slepariji s slabim blagom za zasebnike se zamore vsakdo zavarovati, ako kupuje pri 47 let po le dobrem blagu svetovno znani firmi Miklauc. Nikjer se ne more bolje in ceneje kupiti!

Pišite Miklaucu, predno se pustite z navidezno nizkimi cenami zapeljati, kupiti drugod slabo in manjvredno blago.

Ilustrirani cenik brez stroškov.

Vse blago za varstvo zoper mrzoz po zimi.

- Vremenski plašči (pelerine)**
za gospode, dame in otroke iz najboljšega, za vodo nepredornega lodna najceneje.
- Figaro-telovniki (Seelenwärmer)**
za žene in dekleta, strikani, iz ovčje volnje, jako topli, močni in ceni.
- Telovniki z rokavi**
za dečke in može, topli in močni.
- Delavski plašči, jako močni**
delavske hlače iz vrazjega cajga. — Jako močne hlače za dečke.
- Vražji cajg, štofi za hlače**
štofi za obleke, gotove obleke, platno, šifon, oksford, gradel itd.
- Zimski plašči, damski plašči**
zimski štofi, blago iz ovčje volnje, lodna itd., namizni in posteljni prti, tepih.
- Konjske odeje**
vkjub splošni druginji volnje in delavskih stroškov računa izborna firma Miklauc pri velikemu številu svojega blaga v reklamo

stare nizke cene.

Krščanska svetovna razpošiljalna hiša

R. Miklauc, Ljubljana št. 357.
Tudi en-gros-razprodaja trgovcem, krošnjarjem in obiskovalcem sejmov, ki hočejo imeti dobro blago in je poceni dobiti.

Št. 27987
2741 1916.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil, v namene temeljite izobrazbe viničarjev v amerianski trsni kulturi in v obratu sadno-drevesne šole ter napravi sadonosnikov in ravnanju z njimi tudi leta 1917 prirediti po en stalni

■■■■■■■■■■ viničarski tečaj ■■■■■■■■■■

in sicer:

1. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu;
  2. na deželni sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru.
- Ti tečaji pričenjajo s 15. februarjem in končajo s 1. decembrom 1917.
Sprejelo se bode:

v Silberbergu . . . . . 26 in
v Mariboru 14

sinov posestnikov in viničarjev.

Ti dobijo na omenjenem zavodu prosto stanovanje, polno hrano in poleg tega mesečne plače 8 kron.

Izobrazba v teh tečajih je v prvi vrsti praktična in le v toliko tudi teoretična, v kolikor je to za predde- lavce in samostojne viničarje potrebno.

Po preteku tečaja se bode vsakemu udeležencu izročilo spričevalo o njegovi porabljenosti.

V svrhu sprejema v enega teh tečajev morajo prosilci svoje nekolekovane prošnje do najkasneje 15. pro- sinca 1917 deželnemu odboru odposlati.

V tej prošnji je izrecno opozarjati, v katerega omenjenih zavodov hoče prosilec vstopiti; prošnjam je dodati:

1. dokazilo o dokončanem 15. letu starosti;
2. npravnostno spričevalo, ki mora biti potrjeno od župnijskega urada;
3. zdravniško potrdilo, da prosilec nima kakšne nalezljive bolezni;
4. odpustnica ene ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da bodejo od 15. februarja pa do 1. decembra 1917 nepretrgano v tečaju ostali in se vsem izobrazbe se tičočim odredbam deželnih strokovnih organov pokoriti.

Gradeč, oktobra 1916.

**Od štajerskega deželnega odbora:
Edmund grof Attens l. r.**

Die neue Kriegsanleihe trägt über 6%!

Die **Pettauer Sparkasse** übernimmt unentgeltlich Zeichnungen für die neue Kriegsanleihe. Um die immerhin unbequeme Manipulation der alle Halbjahr abzutrennenden Kupon dem Zeichner der Kriegsanleihe zu ersparen und um auch für die Kriegsanleihe Zinseszinsen zu erlangen, ist die Sparkasse Pettau bereit, auf Wunsch die Obligationen in sichere Verwahrung zu nehmen und dem Besitzer der Kriegsanleihe dafür ein Sparkassabuch auszufolgen.

Der Besitzer dieses Sparkassabuches, welches auf einen ganz beliebigen Namen lauten kann, braucht sich um die Kriegsanleihe weiter nicht zu kümmern, — da die Sparkasse die Kupons am Fälligkeitstermin abtrennt — und den Erlös in das Sparkassabuch einlegt.

Für diese Mühewaltung werden für je 100 K Kriegsanleihe 10 h für Manipulation und Aufbewahrung verrechnet.

Sparkassa-Direktion Pettau

am 20. November 1916.

Der Obmann: **Jos. Ornig.**

Die Direktoren: Adolf Schramke, Johann Steudte, Josef Kravagna,
Hans Strohmayer, Johann Kasper.

Novo vojno posojilo daje čez 6%!

Ptujska šparkasa prevzame brezplačno podpisovanje za novo vojno posojilo. Da se gotovo neprijetno manipulacijo s kuponi, ki se morajo vsacega pol leta odrezati, podpisovateljem vojnega posojila odvzame ter da se doseže i za vojno posojilo obresti za obresti, — je ptujska šparkasa pripravljena, da na željo obligacije varno shrani in da izroči lastniku vojnega posojila zato šparkasno knjižico.

Lastnik šparkasne knjižice — ki se zamore glasiti na poljubno ime — se ni treba za vojno posojilo nič več brigati, ker odreže kupone na dotičnem terminu šparkasa sama in vloži tudi svoto v šparkasno knjižico.

Za to delo se pri vsakih 100 K vojnega posojila 10 vinarjev za manipulacijo in shranjenje zaračuna.

Ravnateljstvo šparkase v Ptuj

dne 20. novembra 1916.

Načelnik: **Jos. Ornig.**

Ravnatelji: Adolf Schramke, Johan Steudte, Jos. Kravagna,
Hans Stromayer, Johan Kasper.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Nepregledni plen na Rumunskem.

Berlin, 29. novembra. „Tageblatt“ poroča:

Hitro prodiranje naših armadnih skupin na Rumunskem napravi nemogoče, da bi se doslej narejeni plen že sedaj pregledal. Od 28. novembra sem se je zaplenilo velike črede živine ter znatne zaloge žita in petroleja, ki so padle v roke naših vojakov; poleg tega se je zaplenilo 6 sanitetnih avtomobilov, 1970 vagonov in 10 lokomotiv. V pristaniških Donave se je zaplenilo 6 parnikov in 79 ladij, od katerih jih je bilo 16 z ječmenom in ovsem naloženih.

En ruski regiment utonil.

K.-B. Stockholm, 28. nov. „Aftonbladet“ izve iz zanesljivega vira, da sta se dve veliki ruski transportni ladji, vozeči od Helsingforsa v Reval, koncem oktobra potopili; na krovu je bil 428. regiment v polni vojni sili. Regiment je imel preje finsko stražno službo. Nesreča se je zgodila bržkone vsled neke minske razstrelbe.

Gospodarske.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 2. decembra v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 3. decembra v Pürggu, okraj Irding; v Geistthalu, okr. Voitsberg.

Dne 4. decembra na Planini**, okr. Kozje; pri Sv. Tomažu**, okr. Ormož; v Kojnicah**, v Wiesu**, okr. Ivnic; v Gasenu, okr. Birkfeld; v Pischeldorfu**, okr. Gleisdorf; v Wildalpen, okr. St. Gallen; v Ormožu*; pri Sv. Barbari v Halozah**, okr. Ptuj; v Vordernbergu, okr. Leoben; v Šmarju pri Jelšah**.

Dne 5. decembra v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*; v Celju*; v Gradcu (sejem s porabno živino); v Ptuj (konjski in govejski sejem ter z žrebti).

Inzerati

„Štajercu“

imajo vsled velike razširjenosti **najboljši uspeh.**
Sprejemajo se:

v Ptuj pri upravi lista;
v Celju pri gosp. Fritz Rasch;
v Mariboru pri g. Rud. Gaisser.

Najzmernejše cene!

Najboljši uspeh!

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepčanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K. Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1-60 K, vel. stekl. 2-40 K proti kašlju, težki sapi itd. Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihtu 1-50 K. — Balzam za giht, ude in živce stekl. 1-50 K; izvirno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1-50 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 1-60 — Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1-50. Razpošiljatev **L. Herbst**, apoteka Bleiburg na Koroškem. 49

Prileten mož

izobražen, sam, čvrst in delaven, več gospodarstva in poljedelstva, želi priti k samostalni gospodinjki kot podpora moč v gospodarstvu brez plače. — Dopisi pod „Vpokojenec“ na upravnistvo tega lista. 483

Novo!

Styria Rekord, strojni kopirni papir, posebno priporočljiv za urade, odvetaš-e in notarske pisarne itd. Listi za poskušnje se dobe zastoj v z logi: C. kr. založba specialitet v Mariboru, Burggasse. 492

Gospod

Sam. Friedrich v Ptuj, Sarnitzgasse 4

v bližini posojilnice kupuje: svinjske kože, goveje kože, zajčje kože, lisičje kože, dihurje, kune, vidre, po najvišjih dnevnih cenah. Kdor kaj ima, naj prinese! 462

Nobenega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ odpravi bolečine pri vrtlih zobeh, kakor pri trdovratnem revmatičnemu zobobolu, kjer so odrekla vsa druga sredstva. Brez uspeha denar nazaj! — Cena K 1-50. 3 tube 4 krona. 6 tub K 5-50. Nobenega zobnega kamna več. Snežnobele zobe dosežete po „Elta-Zahnfluid“. Takojšnji učinek. Cena K 2-—, 3 steklenice K 5-—. Kemény, Kaschau I., poštini predal 12/Z 26. Ogrsko. 447

8 vinarjev

(za dopisnico) Vase stane moj glavni cenik, ki se vam na zahtevo brezplačno dopošlje. Prva fabrika ur Hanns Konrad, c. in kr. dvorni liferant, Brúx št. 1502 (Češko). Niklaste ali jeklene anker-ure K 6, 7, 8. — Vojne spominke ure, nikel ali jeklo K 11, 12. — Armadne radij-ure, nikel ali jeklo K 12-—. Mas. srebr. Rosk-anker-rem-ura K 19, 20. 3 leta pisnene garancije. Razpošiljanje po povz. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj

Kupim sir (Topfen)

največje množine, skozi celo leto, tudi v mirnih časih. Iščem nakupovalce, plačam provizijo za posredovanje. Prosim oferte na podjetje s sirom Max Weise, Dunaj XII., Schönbrunnerstrasse 196. 484

Zaradi vpoklica k vojakom

se proda pohištvo za spalno sobo, jako masivno graščinsko pohištvo z mramorjem in zrcalom. Prave matrace iz konjske dlake, en patent spalni in dekoracijski divan, ena pisalna miza in 4 usnjati stoli, vse kakor novo. Za obrtnika 10% ceneje. Spalna soba in jedilna soba odda se tudi posebej. Celje Tschert 37, pred gostilno Pischek desno. 469

Kundmachung.

Die Herrschaft Thurnisch hat von der Bezirksvertretung Pettau

zwei Pinzgauer Zuchtstiere

zur Haltung übernommen und sich verpflichtet, dieselben zum Decken fremder Kühe zu verwenden.

Die Besitzer werden im eigenen Interesse aufmerksam gemacht, ihre Kühe zum Decken zur Herrschaft Thurnisch zu bringen.

Bezirksausschuss Pettau

am 5. Oktober 1916.

Der Obmann: **JOS. ORNIG** m. p.]

Kolarski pomočnik

in učenec se takoj sprejmeta pri **Franz Merz**, kolarski mojster, Breg pri Ptuj. 473

Prodajalka

želi službo, večša meseane stroke in obeh deželnih jezikov. Cenjene ponudbe na upravo tega lista. 491

Krepki učenec

z dobrimi šolskimi spričevali se sprejme takoj v trgovini z mešanim blagom **Josef Wagner, Šmarje pri Jelšah.** 488

500 kron

Vam plačam, ako moj iztrebnik korenin Rihalsam Vaša

kurje očesa, bradavice in trdo kržo ne odpravi v 8 dneh brez bolečin. Cena ene posodice z garancijskim pismom K 1-50, 3 posodice K 4-—, 6 posodic K 6-50. Stotero zahvalnih pisem. Kemény, Kaschau (Kassa) I., poštini predal 12/27 (Ogrsko).

Avtomatični lovlivec za podgane

K 5-50, za miši K 4-—, vlovil brez nadzorstva do 40 kom. v eni noči, ne zapusti duha in se postavi sam. Past za ščurke „Rapid“, tisoče ščurkov v eni noči à K 3-70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnih pisem. Razpošiljatev po povzetju, poštnina 80 vin. Exporthaus **Tintner, Wien, III., Neulinggasse Nr. 26/35.** 407

Lepa jabolka in hruške

(namizno sadje) kupi **Josef Strobl** v Sternthalu. 427

Ženitna ponudba!

Iz južnega bojnega polja fant 26 let star, slovenskega in nemškega jezika zmožen, vsakega kmečkega dela in tudi gostilne navajen. Imel bom 1000 K denarja. Toraj želim po vojni ali pa še prej z dekletom ali mlado vdovo v zakon stopiti. Kateri bi bilo po volji, jo prosim za sliko, ki se pa takoj vrne. Naslov pod „Lilija št. 23“. Več po upravn. „Štajerca“.

Les pravega kovanja

kupuje po najboljših cenah **Alex. Rosenberg**, Gradec, Ahnenstrasse 22. 426

Čaj

ki ne potrebuje stadjorka ako se pridene kot zavrč čaj, „Sida-medeni prašek“ ali pa „Sida-limonadni prašek“, 2 do 3 karnve žlice Sida-praska na kozarec čaja. 1 zavoček „medeni“ stane 35 vin. in „limonadni“ prašek pa 40 vin. Po pošti se pošilja najmanj 12 zavočkov po povzetju. Za otroke jako priporočljivo. Neobhodno potrebno za vojake, izletnike in za domačo rabo. Razpošiljalnica **Jos. Berdajs**, Ljubljana, Zeljarska ulica 18. Za prekupe in trgovec pri večjem naročilu púpust. 429

Franz Schönlieb

tovarna orožja in izdelovalnica finih pušk, Ferlach (Borovlje) na Koroškem.

Direktni nakupni vir za moderne lovstve puške. Reparaturo, prenapredbe, strokovnjaško, zlasti nove cevi z nedoseženo sigurnostjo strela in nova kopta najceneje. 455

Ilustrovani cenik brez stroškov.

Zdravniki

priporočajo kot izborno sredstvo proti kašlju

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami

Millijoni

rabijo proti kašlju

hrupavosti, kataru, zaslinjenosti, krénemu in oslovskemu kašlju, zato so dobrodošle vsakemu vojaku.

6100 not. potr. spriceval zdravnikov in zasebnikov jamčijo za sigurni uspeh.

Jako uspešni in dobrookusni bonboni. Cena 30 in 50 vinarjev. Doza 60 vinarjev. Se dobi pri: H. Molitor, apoteka v Ptuj, Ig. Behnbalk, apoteka v Ptuj, Karl Herrmann Laški trg, A. Elsbacher, Laški trg, A. Plunger, apoteka, Podčetrtek, Hans Schneiderstsch, apoteka v Brežicah, 604/2

Ceno, izborno okusno hranljivo sredstvo največje redilne vrednosti je 428

Sida-umetni med

za namazanje kruha. En poskus vas bode o temu prepričal. Prihjubljen tudi kot priprava za močnatje jedi. Napravi tudi cene temne vrste moke lažje prebavljive. Prepreči želodčne težave itd. En zavoček stane 35 vinarjev. Se dobi pri razpošiljalnici **Jos. Berdajs** v Ljubljani, Zeljarska ul. 18 in pošilja po pošti 12 zavočkov za 4 krona. 428

Viničar

ki se razume na ameriškega trsje, se takoj ali za 1. januarja 1917 proti dobrem plačilu sprejme pri g. Franz Karbeutz, Celje, Grazergasse 3. 482

Razglas.

Graščina Turniše pri Ptuj je od ptujskega okrajnega zastopa dobila

dva pingavska plemenska bika

v rejo in se je obvezala, da ju bode porabila v kritje tujih krav.

Posestnike se v njih lastnem interesu opozarja, da naj svoje krave v oplemenjenje h graščini Turniše pripeljejo.

Okrajni odbor ptujski

dne 5. oktobra 1916.

Načelnik: **JOS. ORNIG** l. r.

JOSEF MARTINZ
 (ustanovljeno 1860) Maribor ob Dravi (ustanovljeno 1860)
 oddaja: 448
galanterijsko, igralno, kratko in tkano blago
 po najnižjih dnevnih cenah.
 Naročila in vprašanja se takoj rešijo.

Kdor hoče svojem na bojišču s posebno praktičnim ljubavnim darilom veliko veselja pripraviti, ta naj naroči mo' o ceno 480

- vojno garnituro**
 obstoječo iz sledečih, za vsacega vojaka neobhodno potrebnih rabnih predmetov:
- 1 armadna ura na napetnik z radij-cifernico, ki sveti ponoči, s 6-letno garancijo;
  - 1 vojaška žepna svetilka z baterijo, elektr. luč v žepu, najboljši fabrikat;
  - 1 aparat za lastno raziranje v elegantni izpeljavi, z rezervno klino;
  - 1 vojni žepni užigalnik, takoj ogenj pri vetru in dežju, brez benecina;
  - 1 pero (Füllfeder), piše vijoletno brez črnila, brez svinčnika, se le v vodi namoči;
  - 1 vojaški žepni nož, solniško jeklo, 2 klinji in priprava za odpiranje steklenic;
  - 1 vojna denarnica iz jubite-imitacije, se praktično in varno zapre. Ti predmeti bi posamezno kupljeni 35 kron stali; zaradi velike zaloge oddajam kompletno vojno garnituro, vse goraj popisane predmete za le 20 kron proti povzetju (pri vojni pošti denar naprej).

JAKOB KÖNIG, Dunaj III./251, Löwengasse Nr. 37a.

Les pravega kostanja
 in gozd pravega kostanja se kupi.
Alex. Rosenberg, Gradec
 Annenstraße 22. 471

Namesto žvepla proti oidiumu
Natriumthiosulfat

se rabi leta sem z najboljšim uspehom in priporoča od prvih avtoritet najbolje. Oddaja, dokler je v zalogi, Samuel Spitzer, Kismarton na Ogrskem. 487

Specharen und Schweinezüchter!

Die Specharenmärkte in Pettau begannen mit Oktober.

Alle Specharen und Schweinezüchter können ihre Schweine zu Markte bringen. Das Fleisch wird an Ort und Stelle verkauft, ebenso der Speck, welcher natürlich nur gegen die gesetzlichen Fettkarten abgegeben werden kann.

Jeder Vorkauf ist strengstens untersagt.

Die Specharenmärkte finden wie üblich jeden Freitag statt.

Stadtamt Pettau,
 28. September 1916.

Der Bürgermeister
JOS. ORNIG e. h.

Pozor!

Miha Vesjak iz Krčevine pri Vurmbergu št. 104, 30 let star, slaboumen, je odšel od doma začetkom junija 1916; oblečen je bil v soldaško bluzo, soldaške hlače, klobuk, bos; postava je srednje velike in ima svetlo-rujavé lase. — Kdor kaj ve, naj se oglasi pri očetu Miha Vesjak, posestniku v Krčevini pri Vurmbergu.

Špeharji in svinjerejci!

Špeharski sejmi v Ptuju pričeli so z oktobrom.

Vsi špeharji in svinjerejci zamo-rejo svoje prašiče na sejem pripeljati. Meso se bode na lici mesta prodalo, istotako špeh, ki se pa oddaja seveda le proti postavnim kartam.

Vsaka predprodaja je najstrožje prepovedana.

Špeharski sejmi se vršijo kakor običajno vsaki petek.

Mestni urad Ptuj
 dne 28. septembra 1916.

Župan:
JOS. ORNIG l. r.

Gemeinde-Sparkasse in Friedau

Kriegsanleihe-Einlagebüchel.

Um die fünfte österreichische Kriegsanleihe auch den Minderbemittelten zugänglich zu machen, hat die **Gemeindesparkasse in Friedau** beschlossen, Kriegsanleihebüchel gegen eine Anfangseinlage von 10 Kronen auszugeben und diese Einlagen mit 5 1/2 % zu verzinsen. Jedes solche Büchel berechtigt den Besitzer bis 1. Jänner 1920, nach Erreichung einer Einlage von 92 Kronen, von der Sparkasse 100 Kronen fünfte 5 1/2 % österreichische Kriegsanleihe zu beanspruchen. Namentlich für Schulkinder ist diese Einrichtung ganz besonders zweckmäßig, weil das Kind auch nach Austritt aus der Schule weiter sparen kann und sich durch Ersparung kleinerer Beträge den einstigen Erwerb eines Stückes Kriegsanleihe sichert.

Die Sparkasse gestattet auch die Umwandlung bereits bei ihr bestehender Einlagen unter 100 Kronen in 5 1/2 % Kriegsanleihe-Einlagen bei Vorweisung des Büchels.

Die Sparkasse übernimmt außerdem Zeichnungen auf die **fünfte österreichische Kriegsanleihe** in der bisher üblichen Weise und zwar auch an Sonn- und Feiertagen.

Občinska šparkasa v Ormožu

Vložne knjižice za vojno posojilo.

Da se napravi peto avstrijsko vojno posojilo tudi manj premožnim pristopno, je občinska šparkasa v Ormožu sklenila, izdati knjižice za vojno posojilo proti začetni vlogi 10 kron in te vloge s 5 1/2 % obrestovati. Vsaka taka knjižica daje lastniku do 1. januarja 1920 po dosegi vloge 92 kron pravico, zahtevati od šparkase 100 kron petega 5 1/2 %-nega avstrijskega vojnega posojila. Zlasti za šolsko dečo je ta uredba prav posebno primerna, ker zamore otrok tudi po izstopu iz šole naprej štediti in ker si zasiguri s prihranjenjem manjših svot nekdanjo dosego enega deleža vojnega posojila. Sparkasa dovoli tudi izmenjavo že pri njej obstoječih vlog pod 100 kron v 5 1/2 %-ne vloge za vojno posojilo, ako se predloži knjižico.

Sparkasa prevzame poleg tega podpisovanje na **peto avstrijsko vojno posojilo** na doslej običajni način in sicer tudi ob nedeljah in praznikih. 486